

AHMET MATTIA MINGUZZİ CİNAYETİ

Çocuk hakları savunucusu Ezgi Koman: Onarıcı adalete ihtiyaç var

Ezgi Koman, “Suça sürüklenen çocuk dediğimiz kavram aslında bir sonuç; bu çocuklar ihlallerle örülmüş bir hayatın sonunda suça buluşuyor. Biz neden o noktaya geldiklerini sormadığımız sürece, hiçbir çocuğu gerçekten koruyamayız” dedi.

[Evrin Kepenek](#)

Fotoğraf: Evrim Kepenek / bianet

Ahmet Mattia Minguzzi daha 15 yaşındaydı. İstanbul’da yaşıyordu. Henüz çocuktuk. Bir sabah yatağından kalkamadı, çünkü iki akranının bıçaklı saldırısı sonucu hayatını kaybetti.

Ahmet’in adı bir ölüm haberine sığdı o gün. Ardında müzisyen bir anne, Türkiye’ye kalpten bağlı bir İtalyan baba, arkadaşlar, öğretmenler, yarım kalan oyunlar, kahkahalar, müzikler kaldı... Ve başka bir şey daha kaldı: cevapsız sorular.

O gün sadece Ahmet değil, ekranlara yansıyan iki başka çocuk da vardı. “Fail” dendi. “Canavar” dendi. “Çocuk değil onlar” dendi. Oysa ikisi de çocuktuk. Suça sürüklenen çocuklar. Bu çocuklar nasıl oldu da bu kadar şiddetle doldu? Devletin kamu sorumluluğu yok muydu? Ahmet’i korumak bu kadar zor muydu gerçekten?

"Suça sürüklenen çocuk bir sonuç"

Ezgi Koman, FİSA Çocuk Hakları Merkezi’nde yıllardır bu soruların izini süren biri. Ahmet’in ardından bu soruları bir kez daha, ama daha ağır bir yükte soruyor. Her kelimesi, bir çocuğun ölümünü değil, bir toplumun ihmalini yüzümüze vuruyor:

“Türkiye, Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin tarafı olan bir ülke. Ve bu sözleşmenin bir yaklaşımı var. Suç ve çocuk meselesinde, çocukların suçla yani kanunla ihtilafa düşme durumlarının aslında bir ihlale maruz kaldıkları sürecin sonunda oluştuğunu anlamamız gerekiyor. Yani 'suçlu çocuk' dediğimiz, tırnak içinde 'suça sürüklenen çocuk' denilen kavram aslında bir sonuç. Bu bir başlangıç değil. Ve Çocuk Hakları Sözleşmesi açısından baktığımızda, biz önceki aşamalara geri dönüp 'neden bu çocuk kanunla ihtilaf haline düşüyor, neden suç işliyor' sorularını sormak zorundayız. Eğer bir çocuk kanunla ihtilafa düşüyorsa o zaman bir dizi hak ihlaline maruz kalmış demektir. Bir kere bizim bu yaklaşımı benimsememiz gerekiyor. Bu yaklaşımdan uzaklaştığımızda toplumsal olarak barış içinde yaşamamızın, eşitliğin ve adaletin temelini ortadan kaldırıyoruz.”

"Okullarda yaşanan zorbalıklar, görmezden geliniyor"

Ezgi Koman anlatmaya devam ediyor. Her kelimesi, bir çocuğun şiddete nasıl sürüklendiğini değil, bir çocuğun nasıl korunmadığını anlatıyor:

“Biz zaten gençlerin, özellikle ergenlik dönemindeki çocukların Türkiye’de büyük bir çıkmazda olduğunu biliyorduk. FİSA olarak hazırladığımız yaşam hakkı raporlarında, akran şiddeti sebebiyle yaşamını kaybeden çocuk sayısının her yıl arttığını görüyoruz. Sadece 2024’te en az 13 çocuk akran şiddeti nedeniyle yaşamını yitirdi. Bu çok ciddi bir sorun. Ölümler sonuçlanmayan vakalar da cabası. Okullarda yaşanan zorbalıklar, görmezden geliniyor. Ama şunu çok iyi biliriz: Bir çocuk başka bir çocuğa zorbalık yapıyorsa, o da bir yerlerde zorbalığa maruz kalmıştır. Şiddeti uygulayan çocuk da şiddet görmüştür.”

"Bu büyük bir geri adım"

Ve sonra bir başka gerçek geliyor: Adaletin adıyla, ama adaletin ruhundan uzak cezalandırıcı yaklaşım...

“Biz sadece ortaya çıkan sonuçla ilgilenip, cezalandırıcı bir yaklaşımla ilerlediğimizde bunun işe yaramadığını biliyoruz. Çünkü çocuk adalet sistemi bize bunu gösteriyor. Çocuk tutuklamaları asla bir çözüm değil. Çocukları kapatırsanız, yalnızlaştırırsanız, onları toplumdan daha fazla itersiniz. Daha çok suçla bağ kurarlar, sosyal gelişimleri engellenir. Böylece daha fazla kanunla ihtilafa düşen bir grup yaratmış olursunuz. Ve bunu o kadar iyi biliyoruz ki, Türkiye 2004’te çocukların cezai ehliyetini düzenleyen TCK’nın 31. maddesinde değişiklik yaptı. Ama şimdi geldiğimiz noktada bu kazanımların geri alınmak istendiğini görüyoruz. Bu büyük bir geri adım.”

"Çocukları güçlendirmiyoruz"

Ezgi Koman’ın cümleleri, sayılarla destekleniyor. Ama o sayılar kuru istatistik değil, birer mezar taşı gibi karşımıza dikiliyor:

“Sadece akran şiddeti değil. 2024’te en az 53 çocuk intihar etti. Gençlik intiharları ciddi bir uyarı. Bu çocukların ya kendilerine şiddet uyguladıkları, ya da başkalarının şiddetine maruz kaldıkları anlamına geliyor. Toplumda şiddet bu kadar meşru hale gelmişken, çeteler, mafyalasmalar bu kadar görünürken, çocuklar nasıl etkilenmesin? Çocukları korumuyoruz. Güçlendirmiyoruz. Görmezden geliyoruz.”

Koman, ne mağduru unutmuyor, ne faili. Soruyor: Bu çocuklar nasıl bu hale geldi?

“Ama tekrar söylüyorum: Biz çocuk hakları savunucuları olarak, bu çocukların işledikleri fiillerin hiçbir sorumluluğu olmasın demiyoruz. Aksine, çok büyük bir acı yaşadığını biliyoruz. Ama mesele o fiile nasıl gelindiği. Eğer başka bir çocuk da aynı şekilde ölmesin diyorsak, bu çocukların neden şiddete yöneldiğini, onları kimlerin etkilediğini, nasıl yalnızlaştırdıklarını görmek zorundayız. Ve sadece bildiklerimizle değil, bilmediklerimizle de yüzleşmeliyiz. Yoksulluk, ayrımcılık, eşitsizlik, dışlanma bu çocukları doğrudan etkiliyor. Bu gerçeklerden kaçarak hiçbir yere varamayız. Devlet, bu çocukları araç haline getirmemeli. Ne mağdur çocuğu ne de faili.”

Onarıcı Adalet

Ahmet gitti. Şimdi geriye yalnızca keder, korku ve bir çıkış yolu arayışı kaldı. Ezgi Koman bu çıkış yolunun adını koyuyor:

“Bu yüzden biz onarıcı adaleti savunuyoruz. Çünkü onarıcı adalet, hem mağdurun acısını görünür kılar hem de failin tekrar aynı fiili işlememesi için onarıcı bir sürece dahil edilmesini sağlar. Gerçek adalet budur. Yani bu büyük acının içerisinde, iki taraf için de bir iyileşme yolu açabiliriz. Aksi hâlde sadece nefret büyür. Cezalandırma bir şey ifade etmez. Eğer bir çocuğun başka bir çocuğun canına kıymasını engellemek istiyorsak, önce bu şiddet ortamını değiştirmemiz gerekiyor. Yoksa Ahmet son olmayacak.”

Ve ardından şu cümleyle noktayı koyuyor:

“Onarıcı adalet, hem mağdurun hem de failin yeniden insanlaşmasını, adalet duygusunun tesisıyla birlikte toplumun iyileşmesini sağlar. Türkiye’nin buna çok ihtiyacı var.”

Önlenebilir Ölüm Gerçekliği: 777 çocuk yaşamını kaybetti

Rapora göre, 2024 yılında Türkiye’de en az **777 çocuk**, büyük oranda önlenebilir nedenlerle yaşamını yitirdi. Bu ölümler, yetersiz çocuk koruma politikalarının, ihmal edilen devlet yükümlülüklerinin ve etkin olmayan önleyici sistemlerin sonucu olarak görülüyor.

Devletin Üçlü Yükümlülüğü ve İhlaller

Rapor, devletin çocukların yaşam hakkını koruma sorumluluğunu üç başlıkta inceliyor:

- **Negatif yükümlülük:** Devletin bizzat yaşam hakkını ihlal etmemesi (örneğin zırhlı araç çarpması, sınırda vurulma vb.)
- **Pozitif yükümlülük:** Devletin yaşam hakkını sağlayacak altyapıyı oluşturması (sağlık, barınma, eğitim)
- **Koruyucu yükümlülük:** Üçüncü kişilerin yaşam hakkını ihlal etmesini engellemesi 2024 yılında bu yükümlülüklerin ihlal edilmesi sonucu en az **61 çocuk** doğrudan kamu görevlileri nedeniyle, **716 çocuk** ise devletin ihmaliyle yaşamını kaybetti.

Şiddet Döngüsü ve Akran Şiddetindeki Artış

Rapor, çocuklara yönelik şiddetin çarpıcı biçimde arttığını ve **2024’te en az 13 çocuğun akran şiddeti** nedeniyle hayatını kaybettiğini vurguluyor. Aynı zamanda **toplumsal cinsiyet temelli şiddet (15), ev içi şiddet (12), çocuk cinayetleri (16)** gibi vakalarla toplam **56 çocuk**, şiddet sonucu yaşamını yitirdi.

Çocuk İşçiliği ve İş Cinayetleri

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) aracılığıyla çocuk işçiliği görünmez biçimde yaygınlaşırken, **2024’te en az 78 çocuk** iş kazaları ve çocuk işçiliği nedeniyle öldü. Bunların içinde MESEM’de eğitim gören **en az 8 çocuk** iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Bu durum eğitim sisteminin çocukları koruyamayan yönlerini ortaya koyuyor.

Çocuk İntiharları ve Ruh Sağlığı Krizi

2024 yılında **en az 53 çocuk** intihar etti. Raporda, çocuk intiharlarının bireysel değil sistemik bir sorun olduğuna ve Türkiye’nin önleyici ruh sağlığı politikalarının ciddi biçimde yetersiz olduğuna dikkat çekiliyor. Eğitim kurumlarındaki baskılar, aile içi şiddet ve cinsel istismar gibi nedenler bu vakalarda etkili.

İhmal, Yoksulluk ve Güvencesizlik

Ev kazaları, serinlemek için girilen sularda boğulmalar, yangınlar ve zehirlenmeler sonucu **473 çocuk** yaşamını kaybetti. Yalnızca **74 çocuk** yaz aylarında sulak alanlarda boğularak hayatını yitirdi. Ayrıca **ısınma kaynaklı yangınlarda** ve **soba/doğalgaz zehirlenmelerinde** onlarca çocuk öldü. Yoksulluğun ve yerel hizmetlerin yetersizliğinin bu vakalarda etkili olduğu raporla ortaya konuyor.

Mülteci ve Göçmen Çocuklar: Görünmeyen Kriz

Rapora göre, **en az 63 mülteci çocuk** yaşamını kaybetti. Özellikle Suriyeli çocuklar, hem fail hem de mağdur olarak ırkçı saldırıların, nefret cinayetlerinin ve iş kazalarının hedefi oldular. Devletin bu çocukları koruma sistemleri oldukça zayıf kalırken, yaşam hakkı ihlalleri bu gruplarda sistematikleşmiş durumda

[Ahmet Mattia Minguzzi davası 8 Mayıs'a ertelendi](#)

[10 Nisan 2025](#)

(EMK)

Haber Yeri

İstanbul

[Mattia Ahmet Minguzzi](#) [Mattia Ahmet Minguzzi cinayeti suça itilen çocuklar](#)

<https://bianet.org/haber/cocuk-haklari-savunucusu-ezgi-koman-onarici-adalete-ihtiyac-var-306472>

2025-11-04 14:01:02